

Tóth Emil

Elkerülhetők-e az idegen szavak a szülész-nőgyógyász orvosi gyakorlatban?

„Idegen szavakat tudni szép,
a hazait pedig lehetőségig mívelni kötelesség.”

Kölcsey Ferenc: Parainesis

A Magyar Orvosi Nyelv első számában Bősze Péter (2001: 44–45) a nőgyógyászati onkológiában gyakran előforduló idegen szavak helyett használatos, a magyar nyelvben nem eléggé meghonosodott szavakat, fogalmakat sorolta fel. Én most a szülészet-nőgyógyászatban leggyakrabban használatos idegen szavak magyar megfelelőit vázoló fel. Teszem ezt – természetesen a teljesség igénye nélkül – azzal a megjegyzéssel, hogy az általam használt és ajánlott szavak mindenki számára elfogadhatók, használhatók és értelmezhetők; sőt a mindennapi gyakorlatban már jelen is vannak.

PÉLDÁK

spontán szülés
sectio caesarea
graviditas
terhességi toxæmia
habitualis vetélés
interruptio
intrauterin graviditas
extrauterin graviditas
placenta
clitoris
penis
vaginismus
benignus
malignus
tumor
carcinoma
metastasis
supravaginalis exstirpatio
vagy Chrobak-műtét
exstirpatio uteri totalis
cysta
adnexitis
abscessus
ambulantia

JAVASOLT KIFEJEZÉSEK*

természetes szülés
császármetszés
terhesség**, várandóság
terhességi mérgezés**
szokványos, sokszor ismétlődő vetélés
terhességmegszakítás
méhen belüli terhesség**
méhen kívüli terhesség**
lepény
csikló
hímvesztő
hüvely-összehúzódás, hüvelyszűkítés
jóindulatú
rosszindulatú
daganat
rák
áttét
méhcsonkítás
teljes méheltávolítás
üreg savós tartalommal
petevezető- és petefészek-gyulladás
gennyes hólyag, üreg gennyel
járóbeteg-rendelés intézménye

ambulans beteg	járóbeteg-kezelésre járó beteg
ambulanter	nem kórházilag
hymen	szűzhártya
virgo	szűz
vagina	hüvely
vaginitis, colpitis	hüvelygyulladás
portio	méhszáj
cervix	méhnyak
anticoncipiens	fogamzásgátló
erosio, erythroplakia	méhszájseb
abrasio, curette, curettage	méhkaparás
csíkcurettage	csíkkaparás
ovarium	petefészek
ovulatio	peteérés
in vitro fertilisatio	petebeültetés (lombikbébi)
sterilisatio	terméketlenítés
sterilitás, infertilitas	meddőség
tuba	petevezető
mons veneris	szeméremdomb
labium minoris	kisajak
labium maioris	nagyajak
perineum	gát
anus	végbélnyílás
coitus	közösülés

* A felsorolt kifejezéseket a mindennapi szülészeti és nőgyógyászati gyakorlatban lépten-nyomon használjuk, nemegyszer kissé pongyolán. A magyar megfelelőik a szerző javaslatai, és talán vitaindítók is lehetnek (a szerk.).

** A *terhesség* szó – ámbár elterjed, és mindenki érti – a szerkesztőség szerint kerülendő, mert a gyermekvárás nem terhes, hanem áldott állapot. Helyette a *várandós*, *másállapotos*, *állapotos*, *viselő* stb. alkalmazását ajánljuk. Állásfoglalásunk szerint a *terhesség* szó csak a *terhességmegszakítás* kifejezésben fogadható el.

IRODALOM

- Grétsy László 1966. Orvosi szaknyelvről – orvosi szaknyelvért. *Magyar Tudomány* 9: 140–141.
- Bősze Péter 2001. Kolposzkópiával kapcsolatos kifejezések. *Magyar Orvosi Nyelv* 1: 44–45.
- Tiszamarti Antal 1943. *Orvosi nyelvünk helyes magyarsága*. Eggenberg Könyvkiadó, Budapest.